

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

HEJMAR 29
COTMEH 1981

4. SALIYA ROJA NU

Bi hêjmara di destê wede Roja Nu ke te çar saliya xwe. Di nav van salanê de li welatê me Kurdistan û li cîhanê gelek guhartin pêk hatin. Gelek welatên nu, wek Nîkaragua, Afganistan, Zîm babwe, Kampûçîya û hwd. ji bin nîrê kolonyalist û emperyalîstan rizgarbûn. Tewgera gelê Kurdistanê a netewî û demokratîk jî di vê rêde gavên mezin avêtîye. Roja Nu, cihê xwe di vê şerê, naberê hêzên pêşverû û emperyalîstande bi xurtî girt: Komployên emperyalîstan û dujminatîya wan bi mirovanîyê re, nişan da.

Roja Nu her çiqas organeke kemeleke demokratîk be jî, ew perçek jî têkoşîna gelê me a azadîyê. Wê dengê gelê me dijî kolonyalîzmêde bilind kirîye û wê hê jî bilind bike.

Ew bû salek, li Turkiyê cûntake faşîst leşkerî bi daxwaz û biryara emperyalîstan û xulamên wan burjûvazîya monopolîst hate ser hukum. Roja Nu di şerê dij cûntaya faşîst de bixurtî şer dike. Eriş û zulma cûnta faşîst li ser gelên Turkiyê û Kurdistanê nişan dide. Pêwîstîya enîyêke dij faşîzme nê naberê hêzên pêşverû û welatparêz li Turkiyê û Kurdistanê anî zînen.

Hêzên kevneperest bi derketina Roja Nu pir bi hêrs dikevin. Bi dizî û aşîkarî êrişî hukumeta Swêd dikin ku, derketina Roja Nu û kovarên din ên kurdî bê sekinandin. Xwendin û belavkirina Roja Nu li Kurdistanê qedexa dikin. Di radyo, televîzyon û rojnamekê xwede fîlan dikin, wekî Roja Nu, rojnameke "se paratîste" û ketina wê welêt qedexeye. Ji ber ku ji Roja Nu ditirsîn. Naxwazîna Roja Nu têkeve destê karker, gundî û xwendevanên kurd. Çimkî Roja Nu rîya Azadîyê nişanî gel dide. Çimkî Roja Nu hovîtiya kolonyalîsta nişanî gel dide.

Gelek mirovên welatparêz û pêşverû, ji bo ku Roja Nu xwendine, firo di zîndanandene. Ew jî tirsê kolonyalîsta jî kovarên kurdî pêşverû, baş nişan dide. Gava Roja Welat jî derdiket, kolonyalîstan bi hemû ûwetê xwe êrişî kodro û xwendevanên Roja Welat dikirin. Dixwestin dengê gelê Kurdistanê bidin sekinandin. Lê ew êrişên hov nîkarin dengê gelê me bibirin. Ji ber ku di fîroka mirovanîyêde, kedxwaran çet cara nîkarîne dengê gelekî azadîxwaz bidin sekinandinê.

Lê, bo vê aramancê zîman û çanda kurdî li çar aliyê Kurdistanê hatiye qedexekirin. Hêzên kolonyalîst nahêlin gelê kurd bi çanda xwe bihêse û zîmanê xwe pêşde bibe. Roja Nu di vê warê de jî wazîfa xwe goreyê înkaranê xwe anîye cîh.

Ji bo ku em dijî kedxurîyê û zordestîyê dengê xwe bilind bikin, divê em alkarkî û piştgirîya xwe bi Roja Nu re xurttir bikin.

Ji bo rojên nu em pêşde herin.

METIN MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR

Metin yoldaş bundan bir yıl önce, sömürgeci-faşist cunta tarafından işken ceyle öldürüldü. O, günlerce süren en barbar işkencelere karşı ölünceye dek direndi, eğilmedi, yenilmedi ve sır vermedi. O, Kürdistan Sosyalist Hareketinin yiğit bir militanı, bir özgürlük savaşçısıydı.

Metin Ağıri'liydi. Ağıri'nin o şanlı ihtilâlcî geleneğini sosyalist olarak sürdürülen yiğit bir savaşçısıydı.

Ağıri, Kürdistan tarihinde, kürt halkının özgürlük mücadelesinde kendi dağı kadar yüce ve onurlu bir yer almış bölgedir. Burada 1930 larda İhsan Nuri Paşa, Haskê Brovê Telli ve arkadaşları yönetiminde, o güne kadar verilen mücadelelerin en örgütlüsü olan "Ağıri Ayaklanması" diye bilinen özgürlük savaşı verilmişti.

Ağıri başkaldırması yıllarca sümüş, sömürgecilere korkulu günler yaşatmıştı. Ancak türk devletinin, İran'a bir kısım topraklar vererek anlaşması sonucu ve iki devletin dayanışmasıyla kanlı bir şekilde bastırılmıştı. Türk sömürgecileri bu başarılarıyla Kürdistan özgürlük mücadelesinin son bulduğunu ilan etmişlerdi. Hatta o günlerde türk gazeteleri Ağıri Dağının tepelerinde bir nezar resmi çizerek "Hava li Kürdistan burada gömüldü" diye manşetler atmışlardı. Ama yanılıyorlardı. Çünkü kazandıkları bir muharebeydi. Savaş sürüyordu. Kürt halkı varolduğu da sürecekti. Ta ki Özgür Kürdistan kuruluncaya dek. Ağıri'da çöreklerin yanan özgürlük ateşi sömürme niş, belki bir süre için sadece külleşmişti.

Özgürlük mücadelesi yıllar sonra ve niçin gelişip serpilliyor. Ancak bu kez, yeni bir düşünce ve başka bir nitelikte geliyordu. Çünkü Kürdistan'da tarih sahnesine yeni bir sınıf, Kürdistan işçi sınıfı ve onun öncü gücü Kürdistan Sosyalist Hareketi geliyordu.

Son yıllarda Kürdistan'ın diğer yörelerinde olduğu gibi Ağıri'da da şanlı geçmişine yararlı bir şekilde devrimci hareket gelişip güçleniyordu. Özgürlük savaşçıları halk kitleleri içinde sosyalist yöntem ve anlayışla çalışıyorlar, halkın uyanışı ve örgütlenmesi gittikçe gelişip yaygınlaşıyordu. Bu gelişmeler giderek sömürgecileri korkutacak düzeylere ulaştı. Ekim 1979 da yapılan belediye seçimlerinde, sosyalistler, halkın büyük bir desteğini alarak seçimi kazandılar. Bu başarı kitlelerin uyanışı, kitlesel mücadele ve sosyalist çalışma yönünden halkımız için bir zaferdir.

Ağıri'daki bu kitlesel gelişme sömürgecileri çığına çevirmişti. Sömürgeciler ve yerli işbirlikçileri Ağıri'ya özel bir önem vererek saldırılarını yoğunlaştırmaya başladılar. Bu saldırılara karşı ise Ağıri halkı, yiğitçe direniyordu. Bu direniş 12 Eylül askeri-faşist darbesine kadar kanlı bir şekilde sürdü. (Bu konuda geniş bilgi için bak: ROJ Yayınları arasında yayınlanan AĞRI HALKININ DEVRİMCİ MÜCADELESİ YÜKSELİYOR adlı broşür.)

Metin arkadaş işte böyle bir yörede özgürlük ateşinin yeniden alevlendiği bir dönemde ve böyle bir ortamda yetişti. O, son yıllarda Ağıri'da verilen mücadelenin en ön saflarında yerini almış yiğit bir devrimciydi. O, bir taraftan öğretmen olarak demokratik öğretmen hareketinin saflarında üzerine düşeni yaparken, bir yandan da kitleler içerisinde çalışıyordu. Faşistlerin sık sık yaptıkları silahlı saldırılara karşı da yine en ön saflarda militanca, sosyalist inanç, kararlılık ve disiplinle çarpışıyordu. Mücadelenin getirdiği tüm güçlüklerle karşı bir tek gün ve hatta bir tek an bile asla gerilemedi ve karamsarlığa kapılmadı. Bütün bunların yanında sürekli okuyan, kendisini yenileyip geliştiren, çevresindekileri eğiten bir örgütleyiciydi de... Onunla beraber çalışan arkadaşları onda, her zaman tükenmeyen bir sabır ve enerjili, halk kitlelerine olan güveni, sosyalizme olan inanç ve kararlılığı görüyorlardı. Kişiliğiyle ve yaşantısıyla da çevresine örnek olan biri idi.

12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesi sonrasında birkaç arkadaşıyla beraber bir köyde yakalanarak tutuklandı. Günlerce süren korkunç işkenceler sonu-

METİN MÜCALEMİZDE YAŞIYOR

cunda da kahpece öldürüldü. Bu süreci o günlerde Ağrı'da gözaltına alınan ve ağır işkencelere tabi tutulan bir devrimci arkadaşın sonradan yazıp bize gönderdiği mektuptan pasajlar aktararak belirtmeye çalışalım. Ancak mektubun tamamını ve bazı kısımlarını bu arkadaşın güvenliği açısından yayınlamıyoruz.

".... 1980 Eylül sonu-Ekim başı Ağrı'da bütün askeri binalar ilerici ve yurtsever kürtlerle dolduruldu. Tutuklamalar sürdükçe bu askeri binalar ve karakollar yetmedi. Daha sonra okullar boşaltılarak kullanılmaya başlandı. Ağrı'daki yatılı okul da bu yararlanılan yerlerden biriydi. Ağrı'da düşününebilen namuslu hemen hemen herkes tutuklanmıştı. Hatta bu insanlara sempati duyanlar bile. Bu yatılı okul da toplanılanlar arasında sendikacılar, öğretmenler, memurlar, öğrenciler, işçiler, yurtsever köylüler ve kadınlar vardı. Bu arada iş olsun diye yakalanmış üç-beş tane de MHP li vardı. Ancak bunlar birkaç gün sonra hemen serbest bırakıldılar. Bir süre sonra da işkenceler yapılmaya başlandı.

Metin AKSOY yakalandıktan sonra bir süre "askeri toplama bölümü" denilen başka bir yerde kalyordu. Daha sonra onu da Ağrı lisesi arkasındaki işkence merkezi haline getirilmiş olan yatılı okula getirdiler. Metin buraya bir grup devrimci arkadaş ile beraber getirildi. Diğer yerlerde de işkence vardı. Fakat buradaki işkence ise, özel ekipler tarafından ve bu işte uzman görevlilerce, akla gelebilecek ve hatta gelebilecek şekilde yapıyordu.

Bizler bodrum katında idik. Bu kattaki bütün bölümler ağzına kadar tıka basa doluydu. Ancak ayakta durabilme olanağı vardı. Yere bir parçacık uzanabilmek ancak sıra ile olabiliyordu. Buradan alınarak işkenceye götürülüyorduk. Ancak, özel işkencelere tabi tutulanlar üst katlardaki bölümlere götürülüyorlardı. Burada yapılan işkenceler tüm Ağrı halkının gözleri önünde cereyan ediyordu. Çünkü işkence görenlerin sesleri geceleyin her taraftan duyuluyordu. İşkenceler aralıksız sürüyordu. Yaşlılar, çocuk yaşta-kiler, hatta kadınlar arasında bile bir ayırım yapılmıyordu. İşkence görenlerin feryatları her tarafı çınlatıyordu. Bu işe işkence sırasını bekleyenler için dayanılmaz, korkunç bir şeydi.

Metin de üst katta özel işkence bölümünde işkenceye tabi tutuldu. O'na uygulanan işkence aralıksız günlerce sürdü. Onunla aynı bölümde ve birlikte işkence görenler sonradan anlattılar: Bilincin ve inancın ne olduğunu Metin orada göstermişti. Devrimci kararlılığın ve sorumluluğun ne olduğunu, sonuna kadar nasıl savunulabileceğini orada ispatlamıştı. İşkenceciler Metin'e hazırladıkları bir ifadeyi imzalatmaya çalışıyorlardı. Metin ise reddediyordu. Reddettikçe işkenceler artıyor ve sürüyordu. Günlerce sürmüşü bu işkenceler. Her çeşit işkence uygulanmıştı. Dilim, ayrıntıları ile anlatmaya varmıyor. Hala anlatılanların ve yaşadıklarımın etkisindeyim. Ancak Metin ismine yakışır bir metanet örneği göstermişti.

Baştaraf baş s.

Günlerce sonraydı, yarı ölü bir halde bizlerin toplu bulunduğumuz mahzene indirdiler. Arkadaşların kollarında bile duramıyordu. Fizik olarak onu yıkıp bitirmişlerdi. Ancak bu sırada, arkadaşların kollarındayken, ötede duran genç birisine dönerek söyledikleri, devrimci kişiliğin ve inancın nasıl yenilmez ve hala diri olduğunu anlatıyordu. Biz oradakiler yeni mezliğin ne olduğunu gördük. Bu manzara gördüğümüz o korkunç işkenceleri u nutturmuş ve geleceğe olan güvenimizi artırmıştı.

Oradan Erzurum sıkıyönetim komutanlığına sevkle başlandı. Gizli bir kaçırılış gibi Metin, Erzurum'a götürüldü. Erzurum'da mezar gibi hücrelere doldurdular bu işkence gören insanları. Metin de bu hücrelerin birinde bekletildi. Doktora bir türlü götürmediler. Ölümünden bir süre önce kan kusmaları ve kıvrımlarını gören nöbetçi subaylar onu nihayet hastahaneye gönderdiler. Fakat yine de hastahaneye yatırılmadı ve geri getirildiler. Bir süre sonra kesin olarak ölmeceğini anlayan subaylar onu alıp götürdüler. Daha sonra da gelip hücredeki eşyalarını "hastahane de kendisine lazım olur" diye aldılar. İşkence görenler arasında bulunan kardeşi, tutuklanmak üzere mahkemeye çıkarıldığında Metin'in ölüm haberini orada öğrendi....."

Metin'e işkence yapanlardan bazılarının hakkında açılan göstermelik dava dosyasındaki otopsi raporu, o günkü koşullarda bir doktorun tespitte cesaret edebildiği ölçüde ne feci işkence yapıldığını göstermektedir. Bu otopsi raporunda "...Metin Aksoy'un vücudunda çok sayıda ekimoz, ekimozlarla travmaya bağlı oldukları, ayrıca yapılan otopside sağ ve sol karın cildi altında, karın duvarlarının iç yüzünde travmaya bağlı, karaciğerin alt kısmında künt travmaya bağlı bulgular bulunduğu görüldü. Dalak kapsülünde 2X2 cm ebadında yırtık, 5X4 cm ebadında kanama, sol böbrek kapsül ve kapsül altında yaygın travmaya bağlı kanamalar bulunduğu....."denilmekte ve ölümün yapılan işkence sonucu meydana geldiği belirtilmektedir. (Cumhuriyet 4 Ekim 1981)

Metin, sömürgeci faşist cunta tarafından işkenceyle öldürüldü. O, maddi olarak öldürülmüştür. Ama bir devrimci olarak halkımızın özgürlük mücadelesinde yaşıyor ve yaşayacaktır. O'nu ancak, onun sürdürdüğü mücadeleyi, onun taşıdığı sosyalist inanç, bilinç ve kararlılıkla taşımak ve daha yücelerde dağalandırmaktır. Metin'in yoldaşları, özgürlük savaşçıları onun mücadelesini sürdürüyorlar. Bu zorlu ve çetin günlerin hile halkımızı özgür ve demokratik Kürdistan gerçeğine adım adım yaklaştıran zorunlu birer basamak olduğunu biliyorlar....

Metin, bir yatılı okulda işkenceye tabi tutuldu ve öldürüldü. Ama yarının Özgür Kürdistanında bu okul, onun anısını taşıyacak ve özgür kürt çocukları bu okulda Kürdistan devriminin marşlarını ve sömürsüz bir dünya yaratmanın şarkılarını söyleyeceklerdir. Kürdistan halkı bunu yaratacak ve onun anısını yaşatacaktır !

Faşist Cunta Kanlı Elini

İsveç'e de Uzattı

Faşist cunta, yurtdışına yönelik eylemlerine bir yenisini ekledi. Cunta, İsveç'te siyasi mülteci statüsünde bulunan Devrimci-Demokrat Abdülvahap Kumararslan'ı 1979 yılında Hilvan'da bir kişiyi öldürdüğü iddiasıyla geri istiyor. 20 Ekim gününden beri tutuklu olan Kumararslan, Stockholm'de mahkeme edilecek. Eğer türk hükümeti, onun öldürme olayına katıldığını kanıtlanırsa, kararı İsveç Yüksek Mahkemesi ve nihayet hükümet verecek.

Olay kısaca şöyle: 27 Ekim 1981 tarihinde türk polisi interpol kanalıyla İsveç polisinden, Abdülvahap Kumararslan'ın İsveç'teki adresinde oturup otumadığını soruyor. İsveç polisi de onun hala eski adresinde olduğunu bildiriyor. Bunun üzerine 25 Eylül günü Türkiye, Kumararslan'ın "geçici olarak" tutuklanıp, sonradan Türkiye'ye teslim edilmesini istiyor. Gerçek olarak onun, 10 Eylül 1981 tarihinde adam öldürme suçundan dolayı türk askeri mahkemesinde tutuklama kararının alındığını gösteriyor.

Kumararslan, 40 günü doldurmak kaydıyla hala tutukludur.

Olay, İsveç basınına geniş bir şekilde yansımış ve İsveç'teki kirtler arasında büyük bir tepkiye yol açmıştır. Çirkin, hem İsveç polisinin siyasi bir mültecinin adresini türk polisine vermesi, hem de onun savcılık kanalıyla tutuklanma emrinin çıkarılması, 1951 Cenevre Anlaşmasıyla tespit edilmiş siyasi mültecilerin korunması ilkesine aykırıdır.

Cunta, Kumararslan'ı işkence çarklarına atmak veya "terörist" diye öldürmek peşindedir.

Edinilen bilgilere göre, Türkiye'de ki öldürme olayının sanığı tutukludur ve işkence sırasında silahı, Kumararslan'dan aldığı söylenmiştir. Daha sonra, bunun da doğru olmadığını, bu ifadeyi işkence altında vermeye zorlandığını belirtmiştir.

Hatırlanacağı üzere, bundan bir müddet önce Ankara'da bir kasakı öldürmek suçundan üç devrimci ölüm cezası isteğiyle ayrı mahkemelerde yargılanıyorlar. Bu davanın sanıkları, polis işkenceleri altında cinayeti işlediklerini itiraf etmeye zorlanmışlardır.

Bu olay da, Türkiye'de oluşan hale gelen benzeri yargılamalardan birisidir. Cunta, devrimci ve yurtseverleri işkence çarklarında veya darağaçların da öldürmek için uydurduğu düznece itirafların aynısını bu olayca da tekrarlamıştır.

Olayın tepkileri giderek büyüyor. Demokratik İsveç kamuoyu ve basının olayla ilgilenmesi, cuntanın kanlı entrikalarının açığa çıkması bakımından önemli bir olaydır.

Cuntanın silahının geri tepmesi ve kanlı eylemlerinin açığa çıkması için tüm kürt ve türk devrimcileri ortak davranmak zorunda. Bu konuda oluşturmış ortak çalışmalar sevinç vericidir.

Cuntanın, emellerine ulaşmasına fırsat vermeyelim. Yoksa cunta, bu gibi eylemleri tekrarlamak cüretini arttıracaktır.

Cuntayı, İsveç polis ve savcılığının bu tutumunu hep birlikte protesto edelim.

★ Gazetemiz basıma verildiği sıra Ku marasian, yoğun tepkiler neticesinde Adeflet Bakanlığınca serbest bırakıldı. Mahkemesi devam edecek.

YENİ BİR ÜLKEDE YENİDEN TÜTEN OCAK

Aşağıdaki yazı, Kroonk adlı İngilizce dergide yayınlandı. Dergi, Ermenistan Sosyalist Cumhuriyeti'nde yayınlanan "Sovetakan Hayastan" adlı derginin, yurtdışına yönelik seçme yazılarından oluşuyor.

Yazı, ezilen halkımızın ancak sosyalist bir düzende ne kadar üretken yaratıcı, mutlu ve geleceğe güvenle bakan insanlar olarak yetiştiğini küçük bir örnekle sergiliyor.

Ayrıca yazı, ulusal sorunun sadece sosyalist bir düzen içinde en adil bir şekilde çözülebileceğini gösteriyor.

Bu da ezilen halkların, sosyalizme olan sempatisini artırıyor ve Sovyetler Birliği'ne olan dostluklarını pekiştirip güçlendiriyor.

Casimê Celil'in aile ocağı (evi) 1. Dünya Savaşı sırası tamamen harap edildi. Kars vilayetinin Digor civarındaki Kürt dağ köylüleri zalim Türk kılıcı altında can verdiler. Aynı şekilde küçük Casımın baba, anne ve kardeşleri de...

BÜYÜK OZAN CASİME CELİL

Sürgün yolu boyunca insan leşleriyle kararan Kara Su, aileden herhangi birinin kurtulabileceğine umut bırakmıyordu. "Binlerce yazık ki bu ailenin tek ferdi dahi kurtulamadı" diye ah çekti komşuları ve eklediler: "Ocakları söndü!". Yıllar sonra Casım'ın Tiflis'ten Erivan'a yüksek bir göreve aday olarak döndüğünü hayretle öğrendiler.

Felaketten bir mucize olarak kurtulan Casım, Aleksandrapol (şimdiki Leninakan) ve Celaloğlu (şimdiki Stefavan) da bir çocuk evinde bakım gördü. Bakü'deki askeri okula başlamadan önce orada Ermenice temel eğitimi yaptı. Soy yet Ermenistan'ının hazırladığı büyük proje döneminde, Erivana döndü. Pro

CASİME CELİLİN BÜYÜK OĞLU ÖRDİKAN

VEZİRÊ EŞO

je, Sovyet Ermenistan'ındaki Kürtlerin edebiyat ve kültürünü geliştirmeye yöneldi. 30 yıllarının başında Casimê Celil, Erivan'da yeni kurulan Kürt pe-

CASİME CELİLİN KÜÇÜK OĞLU CELİL

degoji okuluna müdür olarak tayin edildi. O, bütün zamanını Kürt okullarına öğretmen yetiştirmeye adanmıştı. Daha sonra, Ermenistan Devlet Yayınevi Haypet Hrat'da Kürt edebiyatı bölümü şefi oldu. Çarent, onu değişik Kürt yazarlarının kitaplarını, Kürt çocukları için okul kitapları ve Kürt folklorunu yayınlamaya teşvik etti. Ermeni kardeşlerinin yardımıyla yoksul Casimê Celil, halkın en önde gelen yazarlarından ve Sovyet Kürt literatürünün kurucularından birisi oldu. Bu tanınmış Kürt şairi şimdi 80 yaşında olup, hala literatür dünyasında aktif bir çalışma içerisinde. O, "Sovyet Yazarları" adlı yayın evinde Kürt literatürü redaktörü olarak çalışıyor ve yeni Kürt yazar ve şairlerinin yetişmesi için büyük bir çaba sarfetmektedir.

CASİME CELİLİN BÜYÜK KIZI CEMİLE KÜRT KADINLARI İLE BİR ARADA

Casimê Celil Ermenistan Radyosunun Kürt redaksiyonu ve Kürt müziği ile ilgili zengin arşiv kurucularındandır.

1936 yılından beri Ermeni Yazarlar Birliği üyesidir. Casimê Celil'in eserleri, Ermeniceye, Rusçaya ve diğer Sovyet halklarının dillerine çevrildi. Ayrıca bunlar, Sovyetler dışında da yayınlandı. Onun adı, ülkenin dışında da iyi tanınıyor. O, halklar arasındaki dostluk, barış ve Sovyet halkının adalet isteminin sözcülerindedir. Büyük bir aşkla Sovyetler halkına bağlıdır.

Geçen yıl Sovyet bilim adamı Ördixanê Celil, Irak Bilimler Akademisine bir

şahsiyet olarak seçildi. Bu Kürt bilim adamının 15 i monografi olmak üzere, 40 bilimsel eseri vardır. O, büyük orientoloğ (doğu bilimci) ve armenoloğ Hovsep Orbel'in öğrencisidir. Orbel, ona bilimsel kariyerinde bir başlatma destekçisi oldu.

Bu sıralar Irak, onun "tarihi Türkleriyle Kürt folklorü" adlı monografisini yayınladı.

Leningrat Doğu Bilimleri Enstitüsü'nün ileri gelen adamlarından olan Ördixanê Celil, Casimê Celil'in en büyük öğrencisidir.

Tarihçi Celil'in bilime katkısı büyüktür. İki kardeş, bundan bir yıl önce Moskova'da, bin sayfalık "Zargotina Kurda" (Kürt folklorü) adlı eserlerini yayınladılar. Kitap Kürtçe ve Latin harfleriyle yazıldı. Ermeni Bilimler Akademisi yayınları, bu yıl Celilê Celil'in "19. ve 20. yy. Başlarında Kürtlerin Sosyo Politik Yaşamı" diye bir monografisi yayınlanacak.

CASİME CELİLİN KÜÇÜK KIZI ZİNÊ

Genç bir kız piyanonun başında, ince parmakları tuşların üzerinde oynuyor. Yaşlı ve mutlu ailesine tanınmış milli Kürt şarkısı "Berivanê"yi çalıyor. Bütün aile bu tatlı havadan istifade ediyorlar. Yaşlı yazarın kızı, piyano çalıyor. O, Ermeni Kompozitörler Cemiyetinin üyesi ve Ermeni Radyosunun Kürtçe bölümü müzik yayın redaktörüdür. Cemile babasının tavsiyesi üzerine Kürt şarkılarını topluyor. Onlar, Moskova ve Erivan'da toplu halde bulunuyorlar.

Güzel ciltli bir kitap Casimê Celil'in masasının üzerinde duruyor. Bunlar Kürt hikayeleridir. "Litvanya'nın Vilnyus kentinde yayınlandı" diyor. Bu toplama eser, Moskova'da Maksim Gorki Dünya Edebiyatı Enstitüsü'nde okunmuş şairin kızı Zina Celil tarafından toplandı.

Bugün, Sovyet Ermenistan'ı Casimê Celil ailesinin ışınlarıyla parlayan bir Kürt eğitim merkezidir.

Onun, eski evi Sovyet Ermenistan'ında yeniden yaşıyor. Son 60 yılda, halkın kültürünü şekillendiren yeni bir Kürt ailesi doğdu.

CELİL AİLESİNİN YAYINLANAN ESERLERİ

KONGRA KOMELA ME A 6'A PÊKHAT

Kongra komela me ya şeşan, di 11.10 1981 de civîya. Civîna kongrê bi rawes tandina biranîna şehîdên Kurdistanê destpêkir. Xên ji endamên komelê, gelek nunerên rêxistinên demokratîk û gelek kesên welathîz û demokrat jî di civînê de beşdarbûn. Yek ji wan jî mamosta Cigerxwîn bû. Beşdarbûna mamosta Cigerxwîn di kongrê de, aheng û morala civînê bilindtir kir. Mamosta Cigerxwîn nivîskar û rojnamevanê kurd Mahmud Baksî û jî Kurdistanî Iraqê Dr. Tahir Baban wek serokatîya diwanê, ji civînê re serwerî kirin. Mamosta Cigerxwîn axaftinek jî pêşkêşî kongrê kir. Paşê nunerên rêxistinên mesajên xwe xwendin. Sê heval bi navê Komela Karkerên Kurdistan a Demokratîk li Norvêçê, di kongrê de beşdarbûn û mesajek xwendin. Wekî din jî, ji kongrê re gelek slava me û mesajên piştgiriyê şandibûn.

Di kongrê de, li ser rewşa Kurdistan a îroyîn hat sekinandin. Têgêra aza diya gelê me lê her çar parçên Kurdistanê hate çalkirin. Bi taybetî berxwe dan û tekoşîna gelê me li Kurdistanî Tirkîyê hate diyarkirin. Dîsa hate di yarkirin wekî ku xebat û tekoşîna karker û xwendevanên Kurdistan li derveyê welat, ji têgêra gelê me re, piştgirî û destegeke mezine. Divê ev xebat peşda here û gelê me re bibe moral.

Vek serokê komelê jî, di axaftina xwe ya kongrê de diyarkir, Komela Karkerên Kurdistan li Swêd komeleke demokratîk e. Ew, çawa ji bo mafên karker û xwendevanên Kurdistanê, yên civîkî û rewşenbîrî dixebite, usa jî wek parçekî şerê azadiya gelê me, xwe barkêş û berpirsiyar dibîne.

Heta îro li Swêd, di xebatên berbiçav de, xwe daye qabûl kirin. Di hemû xebatên xuyayî de giraniya xwe nişan daye. Ji bo avakirina federasyona Komelên Kurdistanê li Swêd, bi daxwazê şoreşgerî û bilind xebitîye. Bi çêkirina gelek şev daxuyanî, meşin protes toyên xwe ve, zordestiya kolonyalist- faşîst teşîrkiriye. Bi vekirina neşîrxanekî bi navê "Reşanên Roja Nu", ji literatûra kurdî re xizmetê dike û wê bike. Hata niha du kitêbên mamosta Cigerxwîn çapîriye.

Komela me, her tim yekîtiya hêzên welathîz parastîye. Gelek caran li Swêd, bi vî amancê bi komelên kurdî û tirkî re hevkarî çêkiriye. Di damezrandina Komîta Dij-Faşîzma Tirkîyê de bi xurtî xebitî û dixebite.

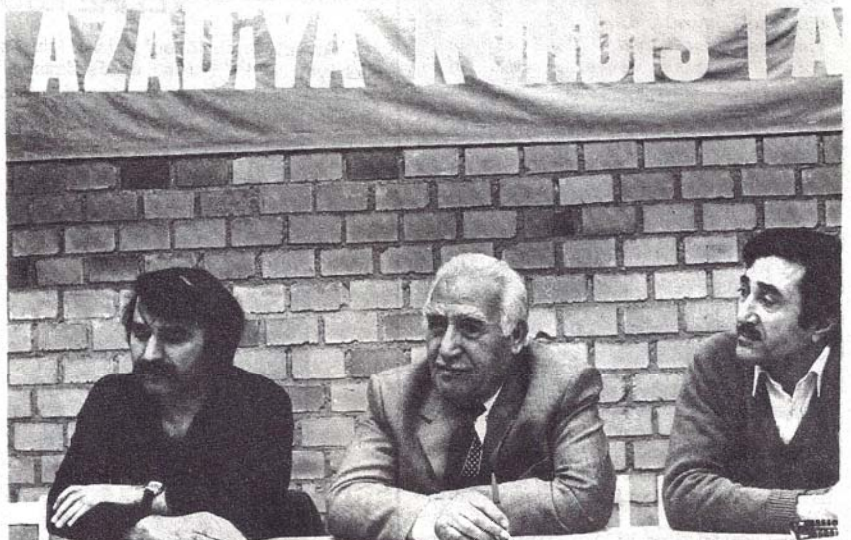
Komela me, wê ji vir şûnda jî wezîfên xwe bîne cih.

Sosyalîst û welathîzên Kurdistanê baş dizanin ku zîncîrên koletiyê, zûdereng wê bîne çetandin. Gelê me wê azadî û pêşanda xwe bi xwe kifş bike. Rûpelên dîroke bi tekoşîn û serfirazî ya gelên bindest hatine neçîşandin. Azadî û serfirazîya gelê me jî nêzîke. Ji ber ku ew li ber zilma dujmin stuyê xwe xar nake, şerdike.

Kongra komela me di bin ronahîya van bawerîyan de pêkhat. Dema ku îro cûntayeke faşîst li ser gelê Kurdistanê û Tirkîyê teror û zordestiyê dajo, ji

hemû hêzên pêşverû, sosyalîst û anti-faşîst re wezîfêke pîr mezin dikeve. Ew jî li dijî faşîzmê pêkanîna yekbûnê ye.

- PÊŞANDA GELÊ ME AZADÎ YE.
- BIJÎ AZADIYA KURDISTAN !

DIWANA KONGRE: MAHMUT BAKSÎ, CIGERXWÎN Û Dr. TAHIR BABAN

SILAVNAMÊN KU PÊSKÊŞÎ KONGRÊ BÛN

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANÊRA

Kongra komela we di wextekî usa da çêdibe ku, li welatê me Kurdistanê, gelê me li alîkî qetlîam, zîlm û tehdâyê, belengeziyê dibîne, li alîkî jî li dijî zîlm û zordestiya hêzên kolonyalist û faşîst bi serbilindî û mîrxasî berxwe dide.

Mexazma piştî hatina cûnta faşîst, li Tirkîyê û li welatê me Kurdistanê, terora dewleta faşîst, çavsorîya faşîzma Musolîni û Hitler jî paştî hîştîye.

Ji sed salan vîrda, gelê Kurdistanê tim zîlm û zordestî û qetlîam ditiye lê şerê gelê me ji bo azadî heta îro nehatiye sekinandin.

Îro ji dijminên gelê me dixwazin bi qetlîama, bi zîlm û hovîtiyê tekoşîna gelê me bidin sekinandin.

Dijmin serfiraz nabe. Gelê me wê zîncîrên kolonyalîzmê û faşîzmê bigetîna.

Nêzîkkirina serfirazîya gelê me, berî hertîştî girêdayî yekîtiya hêzên sosyalîst û welatparêz e. Her usa di-jî faşîzmê li Tirkîyê jî sazîkirina çep heyekî demokratîk, di nabena hêzên gelên me da, wê rîya şoreşêke demokratîk veke û gelên me jî bigihîjîne azadiya xwe.

Wezîfa me di îro da ewe ku, hêzên Kurdistanê yên demokret, welatparwer û sosyalîst jî bona vî amancê bixebitî.

Em bawerî ku, karkerên Kurdistanê li Swêd, wê ji bo vî amancê bixebitî. Em bi vî baweriyê li kongra we slavdîkin û serfirazîya kongra we dixwazin.

- BÎMRE EMPERYALÎZM-KOLONYALÎZM-FEODALÎZM-FAŞÎZM
  - BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN WELATPARÊZ LI KURDISTANÊ
  - BIJÎ AZADIYA KURDISTAN
- PARTIYA SOSYALÎST A KURDISTANA TIRKIYÊ

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANRA

Hevalên berêz
Kongra we di demakîde pêktê, ku nêza sê sale gelê qehremanî kurd li Kurdistanî Iranêde xebatek xînwawî pêşda di be.

Rêjîma kevneperestî Iran, di dûmahiyê rojên jiyenê reşê xwedeye. Lewra, roj tune ye ku, bi dehan û sedan zarok û rolayên bi şerê û pêşketî idam neke. Mixabin, îro dîsa di wextekîde, ku bo gelê kurd firsendekî mejoyî çêbûye, ku mil bi milê gelên bindestî li Iran û hêzên pêşketiyê wan bo danîna Iranekî demokratîk û Kurdistanekî otonom. Rêjîma qirêja Xûmeynî bi rûxwîn, kesên ku ku, xîyanetî wan bi gelê kurd li hemû parçeyên Kurdistanê xuyaye, bi tebyetî xîyanet bi xebata gelê kurd li Kurdistanî Iraqêde, îcar çekê cahşîtî, diji mîletê kurd li Kurdistanî Iranêde hilgirtine.

Em bawerî ku wezîfa henû kurdên aza dixwaz û pêşketîyan, ku dengê neraza yî û protestoyên xwe diji wan ceşîna bidin bihistin.

Em bawerî ku hevgerîna hêzên şoreşger diji imperyalîstî li Iran, tenê rêya serketîna xebata gelên Iranêye. Û herweha jî em bawerî ku, hêzên şoreşgerên Kurdistanî Tirkîyê û Tirkîyê, gerek hevdu bigrin û mîletê meyê kurd, dikane û divê rola mezinê xwe di xebatê diji sultayê cûntayê eskerî, bo destxistîna mafên demokratîk û netewiyên xwe û mafên tev zehmetkêşên Tirkîyê bilîze.

Di dûmahiyêde em carek lin piştgirî ya xwe li xebata rawayê tev hêzên pêşketî û diji emperyalîstî, bo birîna destê emperyalîzm, bi tebyetî emperyalîzma Emerîkî ser gelên min-tîqa îlan dikin û hêvî dikin ku kongra we biserkeve.

ENDAM Û HEVALBENDÊN PARTIYA DEMOQRA TÊ KURDISTANA IRAN-LI SWÊD

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANRA

Em kongra we pîroz dikin û hêvîdarin ko komîta we ya ko bê vebijartin bi xurtî û camêrî bi pêşve here û doz û daxwazên we bi çî bînî. Her û her em dixwazin û hêvî dikin, ko win kari bin bîngêhê yekîtîke mezin û fireh di nav karkerên hemî Kurdistanê de deynin, gavên fireh û mezin berepêş bavêjin.

Em her û her digel we û hemî kurdên pêşverû welatperwerin û her û her dixwazin bend û komelên Kurdistanê bigêhê hev û dirivê dijminê de em karibin kêferateke bi gernasî bikin.

- BIJÎ KOMELA KARKERÊN KURDISTAN !
- BIJÎ AŞTÎ Û AŞTIXWAZÊN CIHANÊ !
- BIMRÎN-BIŞKIN-BIKEVIN ÎMPERYALÎST !
- BIRIN ŞER Û ŞERXWAZÊN CIHANÊ

PARTIYA DEMOKRATÊN KURDÊN PEŞVERÛ - LI SÛRIYA - LIQÊ EWROPÂ

Hevalên delal, mêvanên hêja,

Em kongra komela we ya salanî pîroz dikin û herwaha xebata we ya di platforma tekoşîna gelê Kurdistanê a nete wî û demokratîk de pîrozdikin.

Li aliyê din jî, cûnta faşîst li Tirkîyê li ser gelên we zordestî getlîfîam û hovîtiyê pêkdajo. Li dijî cûntayê û jî bo teşhîrkirina wê, li Ewropayê divê yekîtî û hevkarîya hemû hêzên şoreşger û demokrat pêkêbê.

Em ji bo vê armancê pêşda herin !

- BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN DEMOKRASİYÊ LI TIRKIYÊ Û KURDISTANÊ
- BIJÎ TEKOŞINA GELE KURDISTANÊ JI BO SERXWEBÛN Û SOSYALİZMÊ
- BIMRE CUNTA FAŞIST Û LEŞKERÎ !

KOMELA ÇANDA KARKERÊN KURDISTAN

HEVAL Û HOGIRÊN SERKARÊN CIVINEKA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN

Ez berî her tiştî we pîroz dikim û sûpasên xwe ji were pêşkêş dikim, ko we ez vexwendime vê civîneka we ya mezin û bi rûmet, ko ez bi dîtina riwên we yên geş û şorîşger pîroz bikim û di civîneka we de tiştêkî bibêjim.

Ey heval û hogirên bîrewer û welatperwer û pêşverûyên kurd, em hemî ji rewsa welat û gelê xwe dibênin, ko dijminê mirovanî û hûrgelan jî çar kenarê meve êrişî welatê me dikin. Daxwazên van dijminên şofînî û rehperest, ne tene bin destkirina gelê meye.

Doz û daxwazên wan windakirina zîmanê meye jî. Dijminê me dixwazin me di nav xwede wînda bikir û welatê me jî bi ser welatên xweve berdî û hatin û hebûna welatê me jî xwede bîhêlin.

Dijminê hov û xwinrêj-mêrkuj, bi hemî rengî şerê me û welatê me û zîmanê me dikin.

Navên gund û bajar û zariwên me digoherin. Nahêlin kurd zariwên xwe bi zîmanê zîmkakî bidî xwendin û kar û delametên mezin û hêja nadin xwendewarên kurd û karkerên Kurdistanê.

Her wekî di hin ciyandê jî qada me distênin û jî welatê xwe hin mirovên biyani jî gelên xwe tînin welatê me û qad û gundên me didin wan û me bê qad û zevî dihêlin.

Bi carek nahêlin nivîşteke kurdî bê çapkirin...

Ev rehperest û şovînî dixwazin me û qada me tevde bidîzin û di dawîde me bi carek di nav xwede wînda bikin.

Her wekî di hin ciyandê jî bi top û tang û firokan tene ser me, ku zar û zîçê me, gund û bajarên me bi sermede hilweşênin û me dikujin. Hatîna û hebûna me dipelîxênin. Hemî avaniyên me dexl û zadên me, rez û pez û sewalên me di şewitênin û dikujin.

Bê gomane, ko em nikarin bi gazin û gilî û lavlavî dijminê rehperest û xwinrêj jî ser xwe vegeerênin.

Ji lewra ez hêvîdarim, ko em hemî jî karê xwe û şerêkî dût û dirêj bikin. Ji bo ko em karibin bi vî kar û barê giran rabin, gereke em bi bîr û bawerî destên xwe bidin hev û serê xwe jî hevve deynin û rabozên xweyên kevnare bicarek jî bir bikin û weke perçak pola bi hevve di riwê dijminê dil hişk û kevnepereşt de rawestin. Em kurdên her çar perçên Kurdistan bi mal û can alîkariya şoreş û lephîla zînan û pêşmerge gernasên Kurdistanê bikin.

Ma ne şerm û fihêtkariye, ko li roj avayê Kurdistanê, Iran û rajorê Kurdistanê bin destê Iraq gernasên kurd xwe bidin kuştin û em nikarin her yek jî me çend qirûşan jî zarokên şendînanre bişênin.

Gelî heval û hogiran, bibin yek û ez bîwerene û her û her alîkar û piştgirê we ne.

- BIJÎ KÊFERATA GELE GERNASÊ KURDISTANÊ !
- BIJÎ YEKÎ Û HEVGIRTINA BEND Û KOMELÊN KURDISTAN !
- BIMRÎ DIJIMINE XWINRÊJ Û TALANKER !
- BIMRÎ-BIŞKÎ-BIKEVÎ ŞERXWAZ Û ÎMPERYALİZM Û ŞOVİNİZM !
- BIJÎ KOMELA KARKERÊN KURDISTAN !

Ez we pîroz dikim û tin û tim bi we re me.

DOST Û DIXWAZÊ WE CEGEXWÎN

Stokholm / 10.10.1981

KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN RA

Emperyalîzma Emerîkî bi tevkarên xwe bircuwaziya monopol a Tirkîyê ve karîna Tirkîyê xistiyê destên generalên xwe ên faşîst, xwinxwarî û barbariya xwe li beramber gîşt hêzên demokratîk, sosyalîst û anti-emperyalîst li Tirkîyê û Kurdistanê dom dikin. Ger li dijî vê karîna faşîst û ger jî bo maf û daxwazên welatîyên me li Siwêd komela we ka rekî giranbûha dike.

Em kongra we a salanî pîroz dikin, di vê tekoşîna bê hempa de serkewtina we jî dil dixwazin.

KOMÎTA DIJ FAŞİZMA TIRKIYÊ

JÎ KOMELA KARKERÊN KURDISTAN RA

Komelan Demokratîka Çanda Kurdî sipas dike. Ji bo davetkirina kongre. Em gelek dilşabûn bi vê hevkarîyê.

Komela me hevkarî û dostaniya komelan Kurdistan her dixwaze. Em hevîdarin ku Komela Kurdistan li Swêd, danûstandinê xwe yê dostayî û hevaltî her peş bixenin. Ev danûstandin jî bo xebata Swêd û jî bo xebata gelê Kurdistan li Welat, gelek peviste.

Em silavên xweyî şoreşgerî jî were bi rê dikin û serfiraziya kongra ve dixwazin.

KOMELA DEMOKRATÎKA ÇANDA KURDÎ

JI KOMELA KARKERÊN KURDISTAN RA

Em gelek kêfxweş bûn ku we **KOMKAR** vexwendîye jî bo kongra komela we a şeşem. Lê çî mixabin em nikarin di vê demê da di kangra we da beşdar bibin. Lê dilê me bi we ra ye.

Hevalên hêja !

Kongra we di demekî gelek muhîm da pêkte. Zordestîya kolonîfalîstan li ser gelê me li Kurdistanê Tirkîyê bi destê cunta leşkerî zêdetir bû. Leşkerên tirk bi hovîti hemû mafên me yên insani avîtiye ber lîngan. Kuştin û talan wek jîyanekî rojî dom dike. Bi hezaran sosyalîst û welathîzên kurd di zindananda îşkenceyên dijwar dibînin. Gelek evladê gelê me wek Metîn AKSOY di destê îşkencekaran da can da.

Zordestî her usa jî li ser şoreşger û pêşverûyên tirk bi zordestî pêk te. Cunta Faşîst hemû mafên insani jî ortê rakirîye.

Lê tekoşîna gelê kurd bo azadiya Kurdistanê û tevgera şoreşgerên Tirkîya ranaweste. Emê zora dijmin bibin. Ji bo wê jî divê em hemû hêzên sosyalîst û welathîz enîyeke netewî çêkin. Her usa yekîtiyêke dij-faşîstî li Tirkîyê pêk bînin. U jî bo wê bê rawesttan bixebîtin.

Em serfirazî jî kongra we ra dixwazin.

- BIJÎ AZADIYA KURDISTAN !
- BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN SOSYALÎST Û WELATHIZÊN KURDISTANÊ !
- BIJÎ YEKÎTIYA HÊZÊN DIJ-FAŞİZMÊ, ÎMPERYALİZMÊ, ŞOVENİZMÊ LI TURKIYÊ !
- BIMRE ÎMPERYALİZM, KOLONIALİZM, ŞOVENİZM !

KOMKAR

JI KONGRA KOMELA KARKERÊN KURDISTANRA

Hevalên hêja

Wek hûn jî dîzanin, ku ji serê salan ve ye ku welatê me jî alî çar dewletên mêtîngehkar we hatiye perçekirin û gelê me jî bîndest bûye. Ji roja welatê me Kurdistan, bûye mêtîngeh û heta îro, hêzên mêtîngehkar gelek caran êriş birine ser gelê me û hovîtiyên redîtî lê kirine. Van êrişanan pîreçaran bi salan ve ajotiyê û qetlîamêr mezin hatine çêkirin.

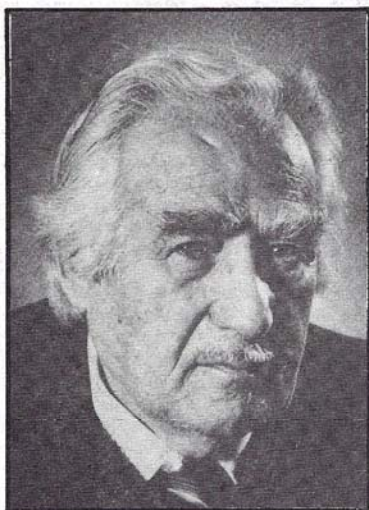
Ev zîlm û zor, kuştir û lêdan, îro jî berdewam dike. Lê belê gelê Kurd jî, bê deng namîne û stuyê xwe jî diujmin re xwar nake. Li Iranê, li Iraqê û li Tirkîya'yê gelê Kurd, jî bona mafê xwe yê insani û demokratîk bi ghehrenaşî şer dike, xwinê di rijîne. Lê dibê di vî şerî de, karkerên, xwendevanên Kurd yên li derveyî welat jî, bê par nemînin û di vê tekoşînê de ciyên xwe bigrin. Di bê bî hemû gengaziyên xwe em jî, piştgiriya gelê xwe û tekoşîna wan bikin.

Kongra komela we, di demekî wisa de çê dibe, ku gelê Kurd jî hertim bêtir hewcê jî piştgiriya me re dibîne. Em hêvîdarin ku, wê jî kongra we bîzayêrên ve tekoşînê ku hin xurtir bike bêne deranîn.

- BIMRE ÎMPERYALİZM, FAŞİZM, MÊTÎNGEHKARÎ Û KEVNEPRESIYAYA HUNDIR !
- BIJÎ TEKOŞINA GELE KURD YA JI BO SERXWEBÛN Û AZADIYÊ !
- BIJÎ XEBATA JI BO HEVKARIYA HÊZÊN SOSYALÎST Û PEŞVERÛ !

KOMELA ÇANDE Û ALIKARIYA KURDÊN LI SWÊD

SIN'ET Û ÇAND

CIGERXWÎN

Ji Tora Bilind

Ibrahîm-Ebû Ishaq kurê Hilal kurê Ibrahîm kurê Zehrûn kurê Hebûnê Heranî.

Ev Ibrahîm li ser rêçika "Sabi" bû. Nivîsyanekî mezin û rîstevanekî payedar bû. Bi xwe nivîsyanê Iz-eldewle - bextiyarê deylemî bû. Di sala 349 koçî de bû serek diwan.

Nivîsarên wî di biwara Elib Erselan de hene, ko dilê wî ji xwe nexweş kiribû. Çawa Elib Erselan di sala 371 koçî de bû padîşahê Bexdad ew xiste zindanê û dixwest ko wî bikujî û bavêjî nav lingên filan.

Lê, gelek hêvî jê hatin kirin û ew berda. Ibrahîm niştiya "Taci" di tarîxa mala Biweyh de çêkir.

Tenê, yekî ji Elib Erselan re got: -yekî ji Ibrahîm pirsîye û gotiye: "Tu çi çêdikî?" û Ibrahîm gotiye: "hin derewan didim hev û xweş dikim". Ji ber wilo dûrî diwanê kirin.

Ev Ibrahîm gelek bi hişkî ola Habî girtibû û jêre piropoxanda dikir. Çend caran "Iz-eldewle" jê hêvî kir ko mîsilman bibî. Lê gotina wî ne dixiste serê xwe. Bi mîsilmanan re rojî digirt û quran ji ber kiribû. Kolakî wî reş hebû, ko gelek jê hiz dikir û ristên ciwan li ser çêdikirin.

Di sala 384 koçî de li Bexdayê serê xwe daniye û jîna wî heftê û yek (71) sal bû û li goristanê Şîwnz hate veşartin. Şerîfê Redî hin ristên payebilind li ser Ibrahîm nivîsîne û xelkê jêre got:

-Tu çawa van ristên ciwan li ser mîrovekî fileh çêdikî?

Lê bersiva wan de şerîf digot:

-Min ev rist li ser çenciyên wî çêkirine. Ew bi xwe çi dibî bila bibî.

Heran, bajarêkî Kurdîstanê ye, ko dike wî rajêrê bajarê (Ruha-Ûrfayê) ko di çaxekîde paytexta Kurdîstanê bû. Padîşah Melik Adil, birayê Yûsif Şah Selah El Dîn tede rûdînişt û Ibrahîm yek mezin û pîzanê filehên Kurdîstanê bû.

Stokholm / 16.10.1981

JÎ SEYDAYÊ CEGERXWÎN RE

Seydayê Cegerxwîn
Dildar û dilbirîn

Biwêjê Kurdîstan
Rêzanê (bindestan)

Em tevde şiyarin
Bo dozê li karin

Ristên tene şêrîn
Seydayê Cegerxwîn

Em kirne ciwanmêr
Ne sist û ne bê kêr

Navê te her û her
Wê sax bî li her der

Wek roj û weke hayv
Ev rist û hemî peyv

Padşahê biwêjan
Seydayê dilovan

Nav mede ferdewî
Yan imri-ulqeyî

Şûn mayê Cezîrî
Şi irêde emûrî

Xanî û şerefxan
Dilsozî wekî wan

Her dem te bixwînin
Îspasa bişînin

Ezanim dinalî
Goyînî dikalî

Pey daxwaz û amanc
Da sax bikî kumanc

Telek li nav mîlet
Te dî kul û zelmet

Ji ber şêx û axa
Qîrîn wekî zaxa

Lê wan wekî hovan
Ne soz û ne peyman

Êrîş dikirin te
Sor şîş dibirin te

Lê anîha mîzgîn
Ji bo te Ceçerxwîn

Kurd tevde şiyaribûn
Ji kozîka darabûn

Wek çawa te xwestî
Bî rêz û serbestî

Em tevde dibêjin
Ne hov û ne gêjin

Mafên xwe dixwazin
Ser rê em dibezin

Dil geşbe li xurtet
Ne eş û ne illet

Bijî tu Cegerxwîn
Li dûr nebî xengîn.

Sûrya DILBIAR

BO BÎRANÎNA FERÎK POLATBÊKOV

1
Min xwe nedîtye,
Dibêjin Fêrik
Destê mirinê digirt û dilîst.
Dibên carna jî,
Gincir li dêla wêva dikirin
û pê dikenya

2
Sîbîra seqem
Tûka meriva ne digihîşt erdê,
Fêrikê Egîr
Agirê dilê xwe pişk kir nav xelqê,
Sîbîra seqem
Xwe ber gem bikin
Li ber sur semê

3
Sîbîra sirgûn sare-bagere,
Zarok li nava pêçeka gincir
sar bêsîtare,
û zingîn ber guh,
û nalin ber guh,
Li desta qeydin, stuya lelene,
Linga çîdarin,
Li dev û lêvatoz û xubarin,
Mirin çêtire ji rewşa wana,
Sirgûne-sirgûn...
Karwan li pey hev kutabûn tune,
Tê bêjî naka ûrisêt gişke diçe
sirgûnê,
ûrisêt gişkê qeyd-zincirkirye,
Li ûrisêtê stran tunene tek nivatine,
Li ûrisêtê bahar tunene, bagere sare,
ûrisêt mîna wî bê sitare.
Destê zarokê pêçekê dertê ku wan
verêke,
Lê ber xwe nade,
Pêçî hev digrin
Kom divin ser hev
û divin şikyat.

TOSNÊ REŞÎT

QISE Û MIJÛLÎÊ CIMETA KURDA

XELILÊ ÇAÇAN MÛRADOV

MALA TE ÇI ÇÊKIRÎYE ?

Rojekê hevalek ji ê dinê dipirse :

- Mala we îro çi xarin çêkirîye ?
- Mala re şorbe çêkirîye-hevalê wî ca bê diide.
- Şorbe çîye, wekî mala we çêkirîye-hevalê wî lê dipirse.
- Lê mala we çi çêkirîye-îjar hevalê dinê jê dipirse.
- Mala re qet tiştêk jî çênekirîye.
- Wekî usane şorba me jî çeta me çê-tire.

BELKÎ YA XÊR EVE

Rojekê çend gundî gayên xwe bar dikin, dibên emê herin xwera xwê bînin.

Ewana pir diçin, hindik diçin, şev dikeve ser wana, bara ser gayên xwe datînin, gayên xwe girêdidin û xwe-xwea jî radîzên.

Nava wanda du heval çêlp bûne, şev ya xwe dikine yek, kapê gayên yekî dibirin, dibin nepenîkêda girêdidin, dibên, wextê vegeryan, emê bîna xwera bibin, bifroşin.

Sibêtirê wextê radibin, merik dibîne, wekî gayên wî tunene. Virda ga, wê da ga, nabînin. Gişk guneha xwe pê tînin.

Merik dibêje :

-Gelî bira, qet ber xwe nekevin, dibê ya xêr ev bû.

Ewana didine ser rê û diçin. Nişkeva cerd davê ser wan, gayên gişka jê disînin, dibin. Wextê veğerandinê hevalên çêlp xwe mukur tînin û dibêjin:

-Qurba me mixenetî tera kir, gayên te dizînin birin, gayên te wê newalêda girêdayîye, aykê te mera nema.

Merik diçe gayên xwe tîne û dibêje:

- Belkî ya xêr eve.

CIVINA NIVISKARAN A NAVNETEWI

Di navbera 15-19.6.1981 ê da li Fînland li bajarê Lahti civîneke navnetewî (internasyonal) ji bo nivîskarên pêkhat. Nivîskarê kurd M.Emîn Bozarslan ku nûha li Swêd dijî, jî hatibû vewwendin.

Ji Brezîlyaya heta Japonayê ji gelek welatan 50 nivîskar hatibûn wê civînê. Her weha zêdeyê 50 nivîskar nuçeyên nivîsandinê jî di civînêda beşdar bûn.

Babetê civînê, "Di edebiyatê da Rola Efsanan" bû. Li gora vî babetê M. Emîn Bozarslan jî nivîsarek li ser "Rola Efsanan di wêje kurdî da" amadekir. Her weha Bozarslan, ji bo ku bala nivîskarên dinyayê bikişîne ser zordestî û rehkarîya dewleta Tirkîyayê, nivîsarekî din jî amadekir. Her du nivîsar jî wergerandibûne Înglîzî. Ev nivîsaran di nav wan kesên beşdar da ha te belavkirin.

Bi vî awayî, doza gelê me yê bîndest û beşxwarî, hem di navbera nivîskarên beşdar da, hem jî di rojnameyên fînland da balkêşîyêke mezin dît.

Çar rojnameyên fînland (sisê bi zimanê fînî, yek bi swêdî) û radyoya

Helsînkî bi awakî fere cî dan mesela kurdan û zordestîya dewleta Tirkîyê li ser miletê kurd.

Di nivîsara xwe ya "zordestî li ser ziman û literatûra kurdî" da Bozarslan, dîr û dirêj li ser zordestîya hikûmeta Tirkîyê disekine û bi wê xwestinê nivîsara xwe girêdide: "Em di wê bawerîyê dane ku, kurd, tirk û gelên hemû cihanê li ser esasên demokrasîyê dikarin wek bira bi hevra bijîn."

PROGRAM JI BO JINÊN KURDA LI STOKHOLM

Komela Navnetewî Ya Jinên Bîyanî (IFFI), li ser dijwariyên jinên bîyanî di radio de program diweşînin. Niha bi kurdî jî mehê du caran programekî diweşînin. Her meh roja şemîya hefta pêşîn, li ser 88 mhz, di nabeza seet 20.30 û 21.30 -an de, hûn dikarin lêguda rîyê bikin.

Eynî program, her meh roja çarşemba hefta pêşîn, di nabeza 12.20 -13.20 an de tê ducarkirin.

AFGANISTAN

Baştarafî son s.

Bugûn Afganistan'ın 25 vilayetî varken, BBC ye göre 33 vilayet karşı devrimcilerin kontrolündedir. Bütün Afganistan ordusu 90 bin kişidir, ama onlara bakarsak 140 bin orduyu terketmiş, öldürülmüş, teröristlerin saflarına geçmiş veya savaşmayı tamamen reddetmiş.

Bir afgan atasözü vardır: "Yalan söyleyenin kafasında doğruya yer kalmaz." Örneğin, başkan yardımcısı Krişman şimdiye kadar 6 kez karşı devrimciler tarafından öldürüldü. Fakat devrim emin ellerdedir. Kendisini koruyup geliştirecek kadar da güçlüdür.

Çarpışmalar hangi boyuttadır ?

Dışarda eğitimmiş küçük terörist grupların dışında çarpıştığımız kimse yoktur. Fakat bir savaş durumuna zorlandık. İsteyen her yabancı, Afganistan'a gelip gerçekleri kendi gözleriyle görebilir. Örneğin, BBC'nin gönderdiği bir delegasyon, teröristlerin "Özgür Afganistan Cumhuriyeti" diye ilân ettikleri ve onların kontrolünde olan bölgeyi görmek istediklerini belirttiler. Fakat, bunun yalan olduğuna dair ikna edildiler. Çünkü bütün Afganistan bizim kontrolümüzdedir.

Information om

SOCIAL SERVICE

för dig som bor i Stockholms kommun

Nov -81

Beledîya Stokholmê ji 18 navçeyan pêktê. Li her navçeyê jî, "SOCIAL SERVICECENTRAL"ek heye. Ji bo xwedîkirina zarokan, alîkarîya xizmeta malê û civakî, tu dikarî herî vir. Ji rehbera telefonê, tu dikarî navnîşan û telefona SERVICECENTRAL ên nuçeyê xwe bibînî. Ew numara telefonê, di rehberê de di bin navê SOCIALA CENTRALNAMND de cîh digre.

Telefonförfrågningar och Jourverksamhet

INFORMATION I SOCIALA FRÅGOR

Agahdarî li ser pirsên civakî bi SOCIALUPPLYSNINGEN ra navbey na duşemb û îne seet 8.30-11.00 dan û stan çêke. Tel. 58 84 55, 58 85 54 yan jî 58 84 52. Pêrşemê wextê telefonê 17.30-18.00. Dan û stanê 18.00-19.00. Pîsporen pirsên malbatî û heqên kirê kirinê di vê babetê de dikarin we bê heq ronahî bikin. Pirsên civakî : 58 84 52 Heqê malbatîyê : 5884 37 Heqê kirêkirina xaniyan : 58 85 54 Navnîşan : Torkel Knutssongatan 20 kata 5 an

SOCIALJOURN tel 24 42 80

Piştî xelaskirina karê rojê bersiva telefonan dide. Hinek jî wan alîkaran li cem polis jî bo alîkarîya zaro û xortan dixebitin. Tel. 769 30 00.

JOURHAVANDE KURATOR tel 90 000

Wextê ku te zehmetiya hevaldîtinê kişand, ji vir re telefon bike. Şev û roj bersiv tînin dayîn û axaftin ji derva re nayê gotin.

Handikapp

HANDIKAPPBYRAN
HANDIKAPPUPPLYSNINGEN
FÄRDTJÄNST OCH RIKSFÄRDTJÄNST

Ji Bondegatan 37-39, tel. 588000 Tu li ser segetîyê agahdar dibî û alîkarîyê distîni. Eger tu bixwazî bê heq ji taksî yê istifade bikî, divê 3 hefte beriya gerê muracata xwe bidî handikapsbyra.

Inbjudan

"Kamp mot droger och social utslutning"

Li Stokholmê gelek xort, bi vaxwarina alkol û yê din jiyana xwe xirabdikin. Li dijî wê yekê divê em hemû bihevra bixebitin. Di vê dijwariyê de, bîpîrsîyarîyêke mezin li ser milê dê û bavên, mekteb û xizmetkarên civakîyê dakeve. Vê herî girîngtir jî, jîrekiya xortan bi xwe ye. Eger xort, dijî alkolîstîyê bixebite, dikare alîkarîyê ji SOCIALFÖRVALTNING ê bistîne. Ew jî material, bedîla gurs û nişanda na filma ne. Mesela, xort dika rin bi vî awayî karbikin: Film nişandin, kursa vekin û li ser kar û barên socialföreltningê pêşniyarên xwe binin. Broşur û blanketên muracatê ji telefona 58 84 53 ya bixwaze.

AFGANİSTAN GENÇLİK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ İLE RÖPORTAJ

Aşağıdaki röportaj, 31.5.1981 tarihin de İsveç Komünist Gençliği'nin 33.kongresine davetli olarak gelen Afganistan Demokratik Gençlik Örgütü Enternasyonal Sekreteri Esat Muhsinzade ile yaptık. Okuyucularımıza sunuyoruz.

Bize kendiniz ve örgütünüzün çalışmalarını hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz ?

Benim adım Esat. Afganistan Demokratik Gençlik Örgütü'nün enternasyonal bölümünün başkanıyım. Ayrıca Dünya Demokratik Gençlik Örgütü'nün yürütme kurulu üyesiyim.

Beş yıllık örgütümüz, Afganistan Halk Cephesi öncülüğünde, gençlerin iş temlerini gerçekleştirmeye çalışan tek örgüttür. Toplam 55 bin üyesi olan örgütümüz, bütün ülke gençliğini temsil etmektedir.

En önemli görevlerimizden birisi, partimizin öncülüğünde ulusal-demokratik devrimin amaçlarını gerçekleştirmektir. Bu amacımızı gerçekleştirmek için de, üyelerimiz büyük bir enerjiyle çalışıyorlar. İlk etapta, karşı devrimi yönetmeyi ve partinin ekonomik programını gerçekleştirmeyi hedefledik. Bunun için de, örgütümüz her bölgede devrimi silahla korumak için parti yönetiminde kendi birliklerini kurdu. Bunlar, ekonomimizi sabotaj etmek isteyen çetelere karşı savaşmış, ekonomik sorunlarımızın çözülmesi için mücadele ediyorlar. Örneğin, bundan 4 ay önce bir grup, maden ocaklarında görevli olarak 2 ay çalışıp, halkın kömür ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı oldular; halka gençlik örgütünün politik çalışmalarını ve hükümetin politikasını anlattılar. Üyelerimiz, hiç bir karşılık almadan halkı okur-yazar yapmak için çalışıyorlar. Afganistan Millî Eğitim Genel Müdürlüğü ile örgütümüz, geçmişteki feodal yönetimin acılarını sarmak için ortak çalışmalar yürütüyorlar. Devrimi ve getirdiği adaleti savunmak için, halkı bilinçlendiriyorlar. Halkı, eski rejimin yıkılmasından sonra ayakta kalmış terörist grubuna karşı koymaya hazırlıyorlar.

Yabancı devletlerin Afganistan devrimini engellemek için oynadıkları rolleri anlatırmısınız ?

Yabancı ve emperyalist güçlerin ülkemize müdahalesi bugün önemli bir sorun teşkil ediyor. Onlar, her ne pahasına olursa olsun, devrimin güçlenmesini engellemek istiyorlar.

Açıkça biliniyor ki, Pakistan'da, Pentagon, Mısır, İsrail ve Çin'in ettiği terörist üstleri var. Teröristler, ayrıca Pakistan hükümetinden de büyük destek görüyorlar. Onlar, oradan silahlandırılıp ülkemize sızdırılıyor. Yaptıkları şey, okulları, has tahaneleri, camileri yakmak, köprüleri uçurmak, yolları tahrip etmek, gıda maddeleri sevkinin engellemek ve demokratik insanları yönetmektir. Onlar geçen yıl, analfabetliği ortadan kaldırmak için çalışan binlerce öğretmeni katlettiler. Binin üzerinde okul yaktilar. Hastane ve camileri tah-

rip ettiler. Bütün bunlar, yabancı müdahalesinin yoğunluğunu açıklar. Öte yandan ABD Cumhurbaşkanı Reagan, bu teröristleri silahlı yardım ile desteklediklerini açıkça belirtti. Bu, emperyalistlerin altına imza attıkları anlaşmaları çöndüklerini gösteriyor.

Afganistan hükümetinin ekonomik ve sosyal programlarını engellemek için teröristlerin, yabancı güçler tarafından yönlendirildiği herkes tarafından biliniyor. Fakat, partimizin üretken öncülüğü ve Sovyetler Birliği başta olmak üzere, sosyalist ülkelerin enternasyonal dayanışması, emperyalistlerin amaçlarını kursaklarında bıraktı. Savaş durumunda olmamıza rağmen, yüzde 4,2 gibi bir ekonomik büyümeyi gerçekleştirdik; gıda maddelerinin naklini ve halkın günlük ihtiyaçlarını karşılayabildik.

Diğer bazı gelişmelerden örnekler verebilir misiniz ?

Demokratik hükümet, karşı devrimcilerin yakıp yıktıkları okullara ek olarak bin okul yapmayı amaçlıyor. Bu 37 bin çocuğun okula başlayabilmesi demektir. Yani, bütün çocukların yüzde 70'i, birinci sınıfa gidebilmek imkânına kavuşabilecekler. Ayrıca 55 bin yetişkin, bu yıl okuma-yazma öğrenecek.

Posta, telefon, telgraf, ulaşım ve sağlık kuruluşları daha da geliştirilecek. Örneğin, bundan bir hafta önce devlet konseyi yemek yağı, pirinç ve gaz fiyatlarının indirilmesini kararlaştırdı.

Sosyal alanda da önemli adımlar atıldı. Artık işçiler, özlemlerini çektikleri evlerini kurabilmek için uzun vadede kredi alabiliyorlar. Hayat standartlarında genel olarak yükseltilecek.

15 yıllık Demokratik Kadın Örgütü, 15 bin üyesyle bugün partiyle birlikle aktif bir şekilde çalışıyor. 175 bin üyeli güçlü bir sendikamız, yüzbin aşkın üyesiyle güçlü bir tarım örgütleri konfederasyonumuz var. Bir yazarlar sendikamız ile 15 bin üyesi olan -yaşları 12-15 veya daha küçük-piyonier örgütümüz var. Bütün tarihimize boyu ilk kez iki piyonier kampı kurduk. Kabul şehrinde bir piyonier sarayımız var. Çocuklarımız, sanat ve edebiyat gibi çeşitli dallarda sosyalist bir ruhla eğitiliyor.

Ayrıca gençlik örgütümüzün "Gençliğin Bayrağı" adlı 50 bin tirajlı haftalık merkez yayın organı vardı. Bu organ ile gençliğimizin proleterya enternasyonalizmi ve yurtsever bir düşünceyle bilinçlendirilmesi ve Nisan devriminin geliştirilmesi amaçlanıyor.

Amin'in öldürülüşünü bazı sol çevreler haksızlık olarak değerlendiriyorlar. Bu konuda bir açıklamada bulunabilir misiniz ?

Amin, birkaç arkadaşla vasıtasıyla parti yönetimine sızdı. Onun iktidara gelişi de demokratik olmayan bir yolla gerçekleşti. Amin, Afganistan Cumhurbaşkanı Terakki'yi öldürdü. Ayrıca, birçok parti üyesini sürgün, hapis veya ölümlü cezalandırdı. CIA'nın emirleriyle binlerce suçsuz insan kat-

lettirerek toplu bir şekilde gömdürdü "Nisan Devrimi", "İşçi sınıfı" ve "Afganistan Halk Partisi" sözlerini kötüye kullandı. Partinin en ileri hedeflerinden olan demokratik toprak reformu ve analfabetliğe karşı mücadeleleri gereksiz şeyler olarak gösterip, halkın bunların büyük önemlerini anlamasını engelledi. Köyleri bombalattı, binlerce insanı katletti. Ülkeyi ileri bir sosyalist ülke ilan ederek, komünizme geçme aşamasında olduğumuzu ileri sürdü. Büyük çoğunluğu analfabet olan halkımız, böylece sosyalizmi cinayet, kıyım, haydutluk olarak tanımay ve Sovyetler Birliğini bütün bu kötülüklerin kaynağı olarak görmeye başladı. Bütün bunlar emperyalistlerin istemleriydi.

Amin'in CIA ile birlikte çalıştığını kanıtlayan çok sayıda belge vardır. Amin, ayrıca terörist ve monarşi yanlılarından da yardım gördü.

Peki, biz bu durumda devrimi nasıl korumalıydık, yeni bir şili'ye mi meydan verseydik? Afganistan bir karşı devrim üssü haline mi gelseydi? Yoksa çeşitli emperyalist ülkeler arasında paylaşılmalıydık?!

Hayır! bu sadece Afganistan halkına değil, tüm dünya halklarına karşı da işlenmiş bir cinayet olurdu. Devrimi yaşatmak, Afganistan toplumunu geliştirmek, halkı bu acılardan kurtarmak ve devrimin doğru yolunu göstermek zorundaydık.

Afganistan halkı Sovyetler Birliği'nin yardımını nasıl karşılıyor ?

Bizim Sovyetler Birliği ile iyi ilişkilerimiz 1919 yılından beri vardır. 1921 yılında dostluk ve işbirliği anlaşması imzalandı. Sovyetler Birliği, Afganistan'a 60 yıl her alanda yardım etti. Örneğin, gıda maddeleri, yardım, sağlık teşkilatlarının kurulması, alt yapı tesislerinin yapımı ve eğitim alanlarında... Yönetici kadrolarımızın, teknisyenlerimizin, pedagoğlarımızın büyük bir kısmı Sovyetler Birliğinde yetişti. Halkımız Sovyetleri gerçek bir dostu olarak görüyor. Sovyetler, Nisan Devrimi'nden sonra yardımını arttırdı. Bu yüzden Afganistan halkı Sovyetler Birliği'ne şükran borçludur. Sovyetler Birliği, 1978 yılındaki anlaşmaya uygun olarak askerî ve diğer alandaki yardımlarını sürdürüyor. Bir buçuk yıldan beri süren kültürel, teknik ve diğer alandaki işbirliği halkımız için hayati bir önem sahiptir. Sovyetler Birliği'nin yardımı sonucu halkımız, sürekli olarak kavuşmak için mücadele ettiği özgürlük ve bağımsızlığını koruyabildi. Ayrıca bu işbirliği, dünyada ki tüm anti-emperyalist savaşların da yararına dır.

Kapitalist basının sürekli olarak verdiği savaş hakkında sizlere kısaca bilgi verebilir misiniz ?

Emperyalist basın ve yayına bakar - sak Afganistan diye bir yerin kalmadığını, bütününün karşı devrimcilerin elinde olduğunu, hatta Afganistan sınırlarının altı kat büyüdüğünü görürüz .

Devam s.7

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

XWÊDİ SAHİBİ: KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

NAVNIŞAN: ADRES: BOX 4038 141 04 HUDDINGE - SWEDEN

Jİ MEHİ CAREK DERTÊ BHA 3 KRON HESAP NO: PG 83 90-7